

*Italian* is known to bear evident traces of Piozzi's *Observations and Reflections*.

The book is centred on the notion and practice of translation as a contribution to the development of women's literary voice and cultural presence in eighteenth-century Britain. It is a stimulating study which complicates our notions of British women's cultural operations from the Augustan Age to the early Romantic period. In particular, it reminds us that these authors were much more complex, conversant with Continental traditions, and less parochial than a purely Anglocentric standpoint would indicate. The book also shows women's multifarious acts of translation as not merely 'service work' for a culture which tolerated, but ultimately sneered at, their activities. These translations are also, and most importantly, a contribution to the development of women's own cultural references, as well as weapons to carry on their own cultural confrontations and conflicts. More generally, therefore, this book removes us from the traditional approaches

that have long characterized comparative cultural studies in this area. Through Agorni's approach, the contacts between cultures are seen as manifold and supple phenomena, straddling different cultural forms and moving beyond the idea of fascination with another culture and towards notions of the 'use' of other cultures for the benefit of the target culture. Solidly (if, at times, too urgently) theorized, this book deserves to be read by scholars interested in applications of translation theory, scholars of eighteenth-century literature and culture, and comparative literature specialists. What might be gained is an insight into the intricacies of those translational mechanisms by which women in eighteenth-century Britain ultimately imagined, in Agorni's words, a society 'inhabited by modern individuals who define themselves in terms of gendered sensibility' (p. 5).

Dr. Diego Saglia  
Universita di Parma

AINAUD, Jordi; ESPUNYA, Anna; PUJOL, Dídac

*Manual de traducció anglès-català*

Eumo Editorial, 2003 (Biblioteca de Traducció i Interpretació; 9). 397 p.

Tant els professors de traducció com els traductors que treballem principalment amb l'anglès i el català no podem sinó celebrar l'aparició del primer *Manual de traducció anglès-català*. Fins ara (com ens passa encara amb els diccionaris, la manca dels quals en català ens obliga tot sovint a passar a través del castellà per trobar la solució de traducció ideal) ens havíem hagut de conformar amb els manuals existents en altres llengües i, especialment, amb el manual de traducció anglès-castellà obra de dos professors i traductors de la UAB, Gabriel López Guix i Jacqueline Minnett, que va publicar Gedisa el 1997. Potser la diferència d'anys en la publicació de l'un i l'altre marca ja una diferència essencial en la manera d'enfocar-ho. El 1997, encara, la

majoria de persones que es dedicaven a la traducció (especialment literària) venien d'altres camps del coneixement i, només armats amb una mica d'experiència d'estudis i vida, començaven a dedicar-se a la traducció i a qualificar-se de traductors. Ara, sis o set anys després, són legió els alumnes sortits de les diferents facultats de traducció que aborden la tasca de traductors més com a resultat d'uns coneixements adquirits en el terreny lingüístic que com a producte d'una vocació humanista general. Si es compara l'enfocament dels dos manuals, es veu molt clar que allà on el primer parla del «geni del llenguatge» i «el paper del traductor», el que ens ocupa va directe a qüestions pràctiques, com ara les eines del traductor, els procediments de tra-

ducció, la pragmàtica de la traducció i els elements del contrast interlingüístic.

Els autors d'aquest manual, Jordi Ainaud, Anna Espunya i Dídac Pujol, són tres professors universitaris joves (tots ells per sota la quarantena), que exerceixen la docència a la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Pompeu Fabra i que fan o han fet també de traductors professionals. Aquesta combinació del treball en el camp científic i didàctic amb la pràctica personal els familiaritza amb els riscos inherents a l'ofici i els fa conèixer de ben a la vora les mancances i misèries d'un ofici que es complica any rere any.

Tal com especifiquen els autors a la presentació, que tracta de forma exhaustiva dels aspectes teòrics i metodològics de la tasca (de l'ofici) de traduir, aquest manual està destinat «principalment als cursos universitaris de metodologia de la traducció general (és a dir, no especialitzada): per als estudiants pot servir de guia i instrument per a l'aprenentatge; i per als professors, d'eina per programar i impartir les assignatures», i també pot ser d'utilitat «per als traductors i intèrprets professionals». Que és un ajut de gran vàlua per als professors és evident: hi ha enginyosos exercicis que permeten plantejar problemes de traducció a classe i analitzar diferents solucions (cada capítol està complementat amb uns exercicis i un solucionari sobre les matèries tractades; encertadament, amb una tipografia ben diferent i espessa, que ajuda a distingir-los fàcilment de la part metodològica). I també pot ser de gran ajuda per a l'estudiant que hagi de definir els motius de les solucions que va adoptant i que vulgui veure la millor manera de resoldre un problema determinat. El que creiem que un traductor que no procedeixi del camp universitari hi pot trobar a faltar, potser, és una secció més filosòfica sobre la traducció *tout court*, no tan centrada en l'estudi de la traducció de l'anglès; val a dir, però, que els autors provenen del camp de la filologia anglesa i els exemples que es mostren en el llibre i els recursos a què fa referència sempre són els de la llengua anglesa, com era el seu objectiu. I, de tota

manera, qualsevol persona amb una curiositat intel·lectual pel món de la traducció hi trobarà detalls d'interès.

Hi ha un punt de partida que queda ben clar a la presentació: traduir és decidir (i esbrinar a què correspon cada decisió). A partir d'aquest supòsit, el llibre descabdella els conceptes que giren a l'entorn de cada elecció i, com és evident, la subjectivitat dels autors hi és molt present. Així, es parla dels procediments i de les eines de què disposa el traductor. Entre els primers es destaquen aquells que fan referència a la traducció directa: el manlleu, el calc i la traducció paraula per paraula; els que fan referència a la traducció obliquia: la transposició, la modulació, l'equivalència i l'adaptació; i els complementaris dels altres: l'amplificació i la condensació, i la compensació i l'omissió. Quant a les eines, es parla dels diccionaris, d'altres fonts de documentació (enciclopèdies, serveis d'assessorament, Internet, etc.), gramàtiques i llibres d'estil, per acabar amb uns interessants punts de vista sobre les eines de traducció automàtica i traducció assistida.

Els capítols següents són dedicats a aspectes més conceptuals: les variants lingüístiques (llengua estàndard i llengua col·loquial), els nivells micro i macro lingüístics, la problemàtica derivada del lèxic (topònims, falsos amics, neologismes, etc.) per acabar amb els recursos de sentit (metàfores i expressions fixades) i els fònics (jocs de paraules, ritme i rima, etc.) Finalment, una acurada bibliografia i uns índexs onomàstic i conceptual clouen el llibre.

La publicació d'aquest manual, doncs, omple un buit en el camp dels estudis de la traducció al català i posa la primera pedra d'una sèrie que esperem llarga de manuals de traducció que plantegin les diferents maneres d'abordar els textos que cal traduir i que analitzin els procediments i les eines que tenim a l'abast tots aquells que ens dediquem a traduir i a ensenyar-ne la manera.

*Dolors Udina*

Universitat Autònoma de Barcelona  
Facultat de Traducció i d'Interpretació